

Amcan Llesiant 4

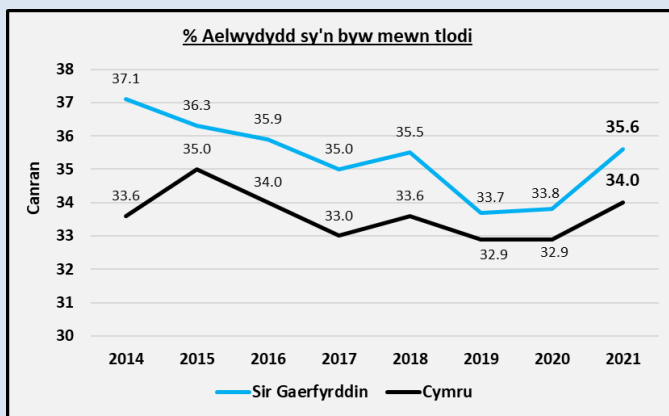
Byw'n Dda - Trechu tlodi drwy wneud popeth o fewn ein gallu i'w atal, gan helpu pobl i gael gwaith a gwella bywydau'r rheiny sy'n byw mewn tlodi

Nifer yr aelwydydd yn Sir Gaerfyrddin sy'n byw mewn tlodi wedi cynyddu

Yn ystod 2021, dosbarthwyd **29,444** o aelwydydd yn Sir Gaerfyrddin yn rhai oedd yn byw mewn tlodi, ac mae hwn yn gynydd o'r nifer ar gyfer y flwyddyn flaenorol sef 27,691.

Mae Tlodi mewn Gwaith yn broblem gynyddol.

Mae tlodi yn cael ei ddiffinio fel pan fo "incwm aelwydydd yn llai na 60% o incwm canolrif Prydain" (yn 2021 llai na £19,642)

Pam mae'r Amcan Llesiant hwn yn bwysig

- Mae tlodi ac amddifadedd yn cael effeithiau niweidiol difrifol ar bob agwedd ar lesiant.
- Mae'n cyfyngu ar y cyfleoedd a'r gobeithion ar gyfer plant a phobl ifanc ac yn niweidio ansawdd bywyd pawb. Mae adroddiad y Cenhedloedd Unedig [Gadael neb ar ôl](#) yn amlinellu'r rheidrwydd o ddatblygiad cynhwysol.
- Yn rhy aml o lawer mae tlodi'n brofiad sy'n pontio'r cenedlaethau ac sy'n peri bygythiad sylweddol i lesiant cadarnhaol yn awr ac yn y dyfodol.
- Mae gan Sir Gaerfyrddin 5 ardal yn yr Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is mwyaf difreintiedig yng Nghymru (mae yna 191 yn y categori hwn - hynny yw o fewn y 10% mwyaf difreintiedig). [Myneqai Amddifadedd Lluosog Cymru \(MALIC 2019\) - StatsCymru](#)
- Bellach mae Sir Gaerfyrddin yn gweld ei lefelau uchaf o dlodi plant yn y blynyddoedd diwethaf (31.3%), sydd yn batrwm tebyg ar draws Cymru. [Llywodraeth y DU Plant mewn teuluoedd incwm isel \(Mawrth 2021\)](#)

Pa mor dda rydym yn ei wneud (a sut ydym yn gwybod)? ① Ffynonellau tystiolaeth

Mesurau Llwyddiant / Egluro'r Canlyniadau

35.6% o aelwydydd yn byw mewn tlodi

34% o'r blaen (2020)
Ffynhonnell: CACI
Paycheck

Llwyddwyd i atal **50.5%**

o aelwydydd yr oedd digartrefedd yn fygythiad iddynt rhag mynd yn ddigartref

Y flwyddyn flaenorol - 46.4%

Bwlch o **17.9%** yng

nghanlyniadau disgyblion sy'n derbyn Prydau Ysgol am Ddim a'r rheiny nad ydynt (2019/20)

(bwlch o 19.7% yn y flwyddyn flaenorol - 2018/19)

Ffynhonnell: Stats Cymru

12% o'r aelwydydd yn byw mewn

amddifadedd materol (2021/22)

Gostwng o'r flwyddyn flaenorol 11.3% (2019/20)

Ffynhonnell: Arolwg Cenedlaethol Cymru

Yr Aelwydydd sy'n Byw mewn Tlodi

- Mae ymhell dros draean (35.6% neu 29,444) o'n haelwydydd yn byw mewn tlodi. Mae hyn yn peri pryder ac mae wedi cynyddu yn y flwyddyn ddiwethaf, hwn yw'r ganran 8^{fed} uchaf yng Nghymru ac mae'n uwch na chyfartaledd Cymru o 34%. Mae 24 ward yn arddangos cyfraddau uwch na chyfartaledd Sir Gaerfyrddin, sy'n awgrymu nad yw effeithiau tlodi i'w teimlo'n gyfartal ar draws y sir. Wrth i brisiau bwyd, biliau ynni a chostau cyffredinol barhau i godi ar draws y DU, mae'n mynd yn anoddach i aelwydydd gadw uwchben y llinell dlodi. Nid yw cyflogau'n codi i dalu'r costau ychwanegol. Mae hyn yn golygu bod mwy o aelwydydd sy'n gweithio yn dlawd. Gwnaed y sefyllfa'n waeth gan effaith Covid wrth i swyddi gael eu colli, yn enwedig yn y sector twristiaeth a lletygarwch. Nid oedd pawb yn teimlo effeithiau'r pandemig yn gyfartal, awgryma tystiolaeth fod yr effeithiau'n cael eu teimlo'n anghymesur gan y genhedlaeth iau a'r rhai o aelwydydd incwm isel.

Tlodi Plant

- ⊙ Mae 30.6% o blant yng Nghymru'n byw mewn tlodi, sef cynnydd o 1.6% dros y pum mlynedd diwethaf. Mae'r ffigyrau ar gyfer Sir Gaerfyrddin yn dangos cynnydd o 2% dros yr un cyfnod, gyda 31.3% o blant yn byw mewn tlodi.
- ⊙ Dyma'r 10fed lefel uchaf o'r holl awdurdodau lleol yng Nghymru a'r gyfradd newid pumed uchaf ar y cyd dros y pum mlynedd diwethaf.
- ⊙ Ar lefel Cymru, mae'r gyfran fwyaf o blant sy'n byw mewn tlodi yn byw ar aelwydydd heb waith. Fodd bynnag, testun mwy o bryder yw'r ffaith fod mwyfwy o blant o aelwydydd sy'n gweithio yn byw mewn tlodi.
- ⊙ Ar lefel Cymru gyfan mae 17% o blant mewn tlodi yn byw mewn cartrefi lle mae pob oedolyn yn gweithio, sef cynnydd o 5% dros y deng mlynedd diwethaf, a hynny o 12%.

Atal Digartrefedd

- ⊙ O ganlyniad i adolygu arferion gweithredol (a restrir isod), rydym wedi mabwysiadu ymagwedd newydd at achosion a dynnwyd yn ôl, gan adlewyrchu'n well y canlyniadau cadarnhaol i ymgeiswyr. Rydym wedi sicrhau yr atgoffir staff o'u hadrannau priodol i ddod â'n dyletswyddau i ben, fel y gallwn gasglu gwell gwybodaeth ynghylch y gwaith atal llwyddiannus rydym yn ei wneud. Bydd datblygu *Power Business Intelligence (BI) Dashboard* yn ein galluogi i reoli'n well a dadansoddi achosion o fewn pob dyletswydd. Mae effaith rhoi ein ffordd newydd o weithio ar waith yn ystod y flwyddyn yn dangos gwelliant o berfformiad Chwarter 1 o 43.16% i 52.73% yn chwarter olaf y flwyddyn, gan roi canlyniad blynyddol cronus o 50.5%. Mae'r camau rydym wedi eu cymryd yn cynnwys:
 - Adolygu ein gwasanaeth pwynt cyswllt cyntaf a datblygu Hwb Tai i ddarparu cymorth a chynghor ar gyfer atal digartrefedd yn gynnar.
 - Dadansoddi pwy sy'n cyflwyno i ni, o ble a pham, er mwyn nodi pa gefnogaeth sydd angen i ni ei ddarparu a pha hyfforddiant sydd ei angen ar staff er mwyn bod yn gymwys ac yn gysurus o ran ymateb i bobl ac achosion heriol.
 - Adolygu ein harferion er mwyn sicrhau bod adnoddau yn y lle cywir i ymateb i'r gwaith achos cynyddol.
 - Adolygu sut rydym yn defnyddio'r polisi dyraniadau a deddfwriaeth presennol i helpu i atal digartrefedd mor gyflym ag y gallwn, gan edrych at Gynghorau eraill am arfer gorau.
 - Datblygu ymhellach ac awtomeiddio'r *Power Business Intelligence Dashboard* i alluogi arweinwyr tîm i fonitro perfformiad yn rheolaidd.
 - Parhau i fonitro a sicrhau bod staff yn defnyddio'r ddyletswydd briodol ar gyfer atal.

Bwlch yng nghanlyniadau arholiadau disgyblion sy'n derbyn Prydau Ysgol am ddim a'r rheiny nad ydynt yn eu derbyn

- ⊙ Mae'r bwlch rhwng canlyniadau arholiadau disgyblion sy'n cael Prydau Ysgol am Ddim a'r rhai nad ydynt wedi gostwng 1.8 pwynt canran ond hwn yw'r 7fed bwlch lleiaf yng Nghymru o hyd.
Y data diweddaraf sydd ar gael ar gyfer y mesur hwn yw 2019/20 (Blwyddyn Academaidd 2018/2019)
- ⊙ Yn y pum mlynedd diwethaf mae cynnydd nodedig wedi bod yn y niferoedd yn Sir Gaerfyrddin sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim, o 16% ym mlynnyddoedd academaidd 2016/17 i 20% ym mlynnyddoedd academaidd 2020/21. Gwelwyd y cynnydd mwyaf o 3% rhwng 2019/20 a 2020/21. Mae hyn 1% yn uwch na'r cyfartaledd ar gyfer De-orllewin a Chanolbarth Cymru ac 1% yn is na chyfartaledd Cymru.

Byw mewn amddifadedd materol

- ⊙ Yn ôl Arolwg Cenedlaethol Cymru 2021/22, roedd **12%** o'r aelwydydd a gymerodd ran yn Sir Gaerfyrddin yn rhai oedd yn **byw mewn amddifadedd materol***, ac mae hyn yn is na chyfartaledd Cymru o 11.3% ac yn gynnydd ar y canlyniad blaenorol sef 11.3%.

**Mae amddifadedd materol yn cyfeirio at anallu unigolion neu aelwydydd i fforddio'r nwyddau a'r gweithgareddau hynny sy'n nodweddiadol mewn cymdeithas ar bwynt penodol mewn amser, beth bynnag yw dewisiadau pobl mewn perthynas â'r eitemau hyn.*

- ⊙ Nodir bod pump o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is Sir Gaerfyrddin yn y 10% uchaf yng Nghymru o ran amddifadwch, ac yn uchel eu safle hefyd o ran nifer o ffactorau eraill sy'n perthyn agosaf at dlodi, sef incwm, cyflogaeth, iechyd, addysg a thai. Yr ardaloedd hyn yw; Tyisha 2, Glan-y-môr 4, Bigyn 4, Tyisha 3, Llwynhendy 3.
- ⊙ Ers 2011 mae nifer yr ardaloedd yn Sir Gaerfyrddin sydd wedi'u cynnwys yn y 30% mwyaf difreintiedig yng Nghymru wedi cynyddu 25% sy'n ategu ymhellach y cyfraddau tlodi cynyddol sy'n amlwg yn y sir.
- ⊙ Mae modd gweld dadansoddiad manylach o ddata WIMD 2019 ar gyfer Sir Gaerfyrddin [yma](#).

Cynnydd rydym yn ei wneud ar y camau rydym yn eu cymryd i gyflawni'r Amcan Llesiant hwn

Adolygiad o'n hymagwedd at Drechu Tlodi

- ⊙ Mae'r gwaith ar ddatblygu *cynllun trechu tlodi* y Cyngor wedi symud ymlaen ac mae nifer o sesiynau traws-wasanaeth wedi'u cynnal i wella aliniad a dealltwriaeth o wasanaethau cymorth y mae'r Cyngor yn eu darparu ar hyn o bryd. Mae hyn wedi arwain at fwy o ddealltwriaeth a chydweithio ar draws gwasanaethau ac adnabod meysydd ar gyfer datblygiad pellach o ran ymateb cyfannol gan y Cyngor tra'n gweithio gydag ystod o bartneriaid allanol hefyd.
- ⊙ Bydd hon yn brif flaenoriaeth i'r Cyngor wrth symud ymlaen gyda datblygiad rhagor o weithio traws-wasanaeth er mwyn symleiddio mynediad at wasanaethau cymorth a thargeddu ymyriadau ac ymgyrchoedd penodol yn seiliedig ar yr angen a nodwyd yn y sir.

Atal Tlodi

- ⊙ Rydym wedi parhau i ddatblygu a darparu gwasanaethau cymorth ymyrraeth gynnar (0-25 oed) ar gyfer plant, pobl ifanc a theuluoedd dan anfantais. Mae prosiectau Teuluoedd yn Gyntaf wedi bod yn darparu ystod eang o gefnogaeth i deuluoedd/pobl ifanc mewn amrywiaeth o leoliadau gan gynnwys ysgolion, swyddfeydd/yn y gymuned, a chartrefi teuluoedd yn ogystal â pharhau i ddarparu cymorth yn rhithiol:
 - 6792 o unigolion wedi'u cefnogi gan y rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf, ac o'u plith roedd 4876 (72%) yn unigolion newydd.
 - 3569 o deuluoedd wedi'u cefnogi gan y rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf, ac o'u plith roedd 2683 (75%) ohonynt yn deuluoedd newydd (o ganlyniad i weithio gyda phobl ar sail un i un.)
- ⊙ Yn ystod y flwyddyn rydym wedi treialu datblygu model Ymgynghorydd Hwb sy'n gweithio drwy Wasanaeth Cwsmeriaid a Chanolfannau Cyswllt y Cyngor. Byddwn yn gobeithio datblygu a gwella'r ddarpariaeth hon ymhellach wrth i ni anelu at weithio tuag at ddarparu gwasanaeth cymorth cyfannol ar draws holl wasanaethau'r Cyngor.

Mae'r Hwb yn Rhydaman, Caerfyrddin a Llanelli yn cynnig apwyntiadau sydd wedi'u trefnu ymlaen llaw a chynghor galw heibio i 8,000 o breswylwyr y mis ar gyfartaledd, yn ogystal â rhoi cynghor a mynediad i gymorth hyfforddiant a chyflogaeth. Ar gyfer trechu tlodi, ers mis Mai 2021 pan gafodd y staff eu penodi, rydym wedi helpu a chynghori mwy na 528 o achosion.
- ⊙ `Mae gwefan y Cyngor wedi ei diweddarau i ddarparu amrywiaeth o wybodaeth a chynghor i drigolion fel rhan o ymgyrch genedlaethol [Hawlio beth sy'n ddyledus i chi](#). Nod y cynnwys yw ei gwneud hi'n haws i drigolion wybod pa gymorth sydd ar gael, gydag opsiwn i hunan-gyfeirio i gael cynghor pellach. Bydd hyn yn rhan o ymgyrchoedd yn y dyfodol i godi ymwybyddiaeth o'r gefnogaeth a'r cynghor sydd ar gael.

Cyhoeddodd yr Ombwdsmon ei ymchwiliad cyntaf erioed o'i ben a'i bastwn ei hun i brosesau adolygu digartrefedd yng Nghymru [Adolygiad Digartrefedd: drws agored i newid cadarnhaol](#). Ni oedd un o'r tri chynghor yn yr adroddiad sampl. Bu i'r adolygiad nodi bod rhai pryderon ac enghreifftiau o arferion da.

- ⊙ Mae ymateb cynllun gweithredu i argymhellion yr Ombwdsmon ar gyfer gwella wedi cael ei baratoi a bydd yn cael ei weithredu fel rhan o ddatblygiad pellach o fewn y gwasanaeth.
- ⊙ Mae'r '*Hwb Tai*' Blaen Tŷ wedi cael ei weithredu ac mae blaenoriaethau newydd wedi'u nodi o ran Atal Digartrefedd fel rhan o Strategaeth y Rhaglen Cefnogi Tai sy'n disodli'r Strategaeth Ddigartrefedd.
- ⊙ Fel cyflogwr, rydym wedi ymrwymo i warantu tâl cyfwerth â'r 'cyflog byw gwirioneddol' ac mae ein gweithwyr sydd ar y cyflog isaf yn parhau i dderbyn tâl cyfwerth â'r Cyflog Byw Gwirioneddol sef £9.90 yr awr ar hyn o bryd. Rydym wedi cyflawni hyn drwy dâl atodol y Cyflog Byw Gwirioneddol. Mae hyn yn golygu bod pob gweithiwr, pa un a ydynt dros yr oedran statudol o 25 oed ai peidio, yn cael ei dalu ar y gyfradd Cyflog Byw Gwirioneddol gwirfoddol o leiaf. Rydym hefyd yn talu taliadau atodol am weithio ar y penwythnos (8%) a gweithio yn ystod y tymor yn unig (4%) sy'n cynyddu cyflog gweithwyr sy'n derbyn y cyflogau isaf yn bennaf. Golyga hyn, gyda'r taliadau atodol uchod, fod llawer o'n swyddi sydd ar raddau is bellach ac iddynt gyfanswm cydnabyddiaeth ariannol sy'n uwch na'r Cyflog Byw Gwirioneddol o £9.90 yr awr.

Helpu Pobl i gael Gwaith

- ⊙ Mae nifer yr oedolion sy'n cael cymorth drwy Raglenni Cymorth am Waith yn ystod 2021/22 yn ôl i'r ffigyrau cyn COVID, ac mae dros 1,000 o oedolion yn derbyn naill ai cymorth cyflogadwydd neu gynhwysiant digidol. Roedd pob un (100%) o'r oedolion sy'n cymryd rhan yn teimlo'n fwy cadarnhaol a hyderus ynghylch chwilio am waith neu'n fwy hyderus wrth ddefnyddio cyfrifiadur ac wedi ennill sgiliau TG.
- ⊙ Cyflawnwyd 271 o gymwysterau achrededig gan drigolion oedd yn mynychu cyrsiau cysylltiedig â Chyflogaeth yn y rhaglenni Cymunedau am Waith yn ystod 2021/22.

Gwella bywydau'r rheiny sy'n byw mewn tldi

CYMORTH CYN-DENANTIAETH

- ⊙ Ar gyfer blwyddyn ariannol Ebrill 2021/2022, rydym wedi **cefnogi 438 o denantiaid newydd** (gan helpu gydag **arbedion â chymorth o £200k+**). Mae hyn yn uwch na'r flwyddyn flaenorol oherwydd y cyfyngiadau Covid oedd mewn grym ar gyfer 2020/21.
 - Helpodd Staff y Tîm Cyn-Denantiaeth i fwyhau incwm a chwblhau sawl cais am fudd-dal gwahanol a effeithiodd yn ariannol ar y tenantiaid.
 - Rydym yn bartneriaid dibynadwy i wneud cais am grantiau ar gyfer nwyddau gwyn, tanwydd oddi ar y grid, a Thaliadau Cymorth mewn Argyfwng.
 - Rydym yn rhoi talebau Banc Bwyd ac yn gwneud atgyfeiriadau yn ôl y galw ar gyfer achosion mwy cymhleth.
- ⊙ Mae cymorth cyn-denantiaeth wedi'i ymestyn i'r Sector Rhentu Preifat (PRS) ac rydym hefyd wedi cefnogi 103 o denantiaethau newydd yn y Sector Rhentu Preifat, drwy gyllid y Grant Cymorth Tai. Mae ein Swyddog Cyn-denantiaeth ar gyfer y Sector Rhentu Preifat bellach yn gweithio yn y 3 prif swyddfa Canolfan Waith, gan gymryd atgyfeiriadau ar gyfer unrhyw un sy'n gwneud cais am Gredyd Cynhwysol ac sydd â chostau tai yn y Sector Rhentu Preifat.
- ⊙ Rydym hefyd yn y broses o ail-ddechrau ein cyrsiau hyfforddi Cyn-denantiaeth nawr bod cyfyngiadau COVID-19 yn cael eu llacio. Yn ogystal â hyn, rydym yn gweithio mewn partneriaeth â thimau eraill megis hyfforddiant Cyn-denantiaeth ar gyfer gofawyr maeth a'u lleoliadau.

HELFU TEULUEDD I HAWLIO'R HOLL GYMORTH ARIANNOL MAE GANDDYNT HAWL I'W DDERBYN

- ⊙ Ers mis Tachwedd 2021 rydym wedi gweinyddu'r cynllun cymorth tanwydd gaeaf ac wedi prosesu 9,480 o achosion ac wedi talu £3,409,200.
- ⊙ Rydym wedi talu £397,584 o daliadau tai dewisol a hyd at ganol mis Mawrth wedi derbyn 10,754 o geisiadau am daliadau cymorth hunan-ynysu ac wedi talu dros £4 miliwn.
- ⊙ Rydym yn prosesu'r taliadau costau byw i tua 63,000 o aelwydydd yn Sir Gaerfyrddin, sydd werth tua £9.5 miliwn, i gefnogi trigolion Sir Gâr yn ystod y cyfnod heriol hwn.
- ⊙ Tra'n prosesu hawliadau a delio ag ymholiadau cwsmeriaid, mae staff budd-dal tai yn aml yn gallu gweld a oes angen cyfeirio pobl i gael cyngor mwy manwl am fudd-daliadau, cyllidebu personol neu gyngor am ddyled. Byddant yn cyfeirio unigolion i gael cefnogaeth neu grantiau a budd-daliadau.
- ⊙ Rydym wedi sefydlu Tîm Trawsnewid Tyisha i arwain ar weithgaredd penodol i gefnogi datblygiad cymunedol a ffisegol yn Tyisha, sef y Ward mwyaf difreintiedig yn y Sir.
 - Bydd prif gynllun uchelgeisiol i drawsnewid yr ardal yn darparu datblygiadau tai defnydd cymysg newydd, datblygu mwy o gyfleusterau cymunedol, a defnyddio safleoedd busnes gwag unwaith eto; gwella'r amgylchedd a mynd i'r afael â throseddau ac ymddygiad gwrthgymdeithasol; a darparu cyfleoedd ar gyfer addysg, hyfforddiant a chyflogaeth.
 - Mae pedair fflat wedi eu dymchwel er mwyn clirio safle i'w ddatblygu; mae mynegiannau o ddiddordeb wedi'u cyflwyno gan ddarpar bartneriaid datblygu, ac mae astudiaeth ddichonoldeb yn cael ei pharatoi ar hwb cymunedol posib.

Mae Archwilio Cymru yn cynnal Adolygiad Cenedlaethol ar hyn o bryd ynghylch 'Ydy awdurdodau lleol yn gwneud popeth yn eu gallu i helpu i fynd i'r afael â thlodi a'i liniaru?'. Disgwylid i'r adroddiad gael ei gyhoeddi ym mis Gorffennaf 2022. Byddwn yn cloriannu'r canfyddiadau ac yn sicrhau ein bod ni'n cynnwys unrhyw argymhelliad perthnasol yn ein cynllun trechu tlodi.

Oes unrhyw un ar ei ennill?

Cymorth Cyn-denantiaeth i JG

- Cafodd JG ei gyflwyno i ni ym Mawrth 2021. Roedd wedi cael ei gicio mas gan ei deulu oherwydd ei ymddygiad gwrthgymdeithasol ac nid oedd ei deulu'n teimlo bellach eu bod yn gallu ymdopi. Wedi hynny, rhoddwyd JG yng ngofal yr awdurdod lleol, ac ar adeg yr atgyfeiriad nid oedd mewn Addysg na Hyfforddiant, felly roedd yn cael ei ystyried yn NEET.
- O fewn tri mis i gyflwyno'i hun yn ddigartref, roedd JG wedi cael ei gyfeirio at Gyn-denantiaeth gyda'r bwriad o gael ei roi mewn tŷ hyfforddiant. Bu i'r swyddog Cyn-denantiaeth wrando ar ddymuniad JG i beidio â chwblhau'r cwrs fel rhan o grŵp mwy oherwydd ei orbryder ac fe wnaeth JG ei gwblhau ar sail un i un.
- Cyn dyrannu lle i JG yn y fflat hyfforddiant, fe wnaethom gymryd y camau angenrheidiol i sicrhau bod y preswlydd presennol yn cwrdd â JG cyn symud i mewn. Yna daeth JG yn breswlydd yn yr eiddo ym mis Awst 2021. Yn ystod ei amser yn yr eiddo, cwblhaodd JG sawl model o hyfforddiant gyda'i Weithiwr Cymorth Ieuenctid. Nod yr hyfforddiant hwn yw darparu'r sgiliau angenrheidiol sydd eu hangen i gynnal tenantiaeth lwyddiannus.
- O ganlyniad i ymyrraeth gynnar a thrwy ddarparu'r gefnogaeth gywir ar yr adeg iawn, mae JG bellach nid yn unig wedi sicrhau cyflogaeth ond ar hyn o bryd yn llwyddo i gynnal tenantiaeth tu allan i'r sir. Yn ogystal â llwyddiant ar lefel tai, bellach mae ganddo bartner hirdymor a chefnogol.
- Mae'r hyfforddiant a ddarparwyd gan y Gwasanaethau Cymorth Ieuenctid a'r gefnogaeth gan y Swyddogion Tai wedi caniatáu i JG ffynnu a datblygu i fod yn ddyn ifanc anhygoel sy'n gweithio ac yn byw'n annibynnol.

Help gan Ymgynghorydd Hwb i Mrs H

- Galwodd Mrs H yn yr Hwb gan ei bod wedi derbyn gwŷs ar gyfer ei threth gyngor, ac wrth siarad â hi, roeddwn i'n gallu gweld bod trafferthion ariannol eraill ganddi, ac fe wnes gynnig fy ngwasanaeth fel Ymgynghorydd Hwb ac fe gytunodd.
- Roedd hi'n rhiant sengl i 3 ac yn berchennog tŷ. Ei hunig incwm oedd Lwfans Cyflogaeth a Chymorth, Anafiadau Diwydiannol, Taliad Annibyniaeth Personol (cyfradd is) a budd-dal plant, ac roedd yn cael trafferth talu biliau o ddydd i ddydd a thalu am ginio ysgol. Roedd wedi gwneud cais am Brydau Ysgol am ddim ond roedd hwnnw wedi'i wrthod.
- Fe wnaethon ni helpu drwy -
 1. Rhoi ffurflen Gostyngiadau'r Dreth Gyngor iddi a dweud wrthi am wneud cais am i'r gostyngiad gael ei ôl-ddyddio
 2. Gwirio'r dreth gyngor a gweld nad oedd yn cael gostyngiad person sengl; roedd ei gŵr wedi gadael 2 flynedd ynghynt a rhoddwyd ffurflen gostyngiad person sengl iddi
 3. Ei chynghori i wneud cais am Gredyd Cynhwysol
 4. Ei chynghori i apelio yn erbyn y Taliad Annibyniaeth Personol a gwneud cais am gyfradd uwch
 5. Ei chynghori i wneud cais am fathodyn glas oherwydd cyflwr iechyd
 6. Ffonio Prydau Ysgol am ddim a wnaeth ddweud y dylai wneud cais eto pe bai Credyd Cynhwysol yn ei ddyfarnu

Canlyniad

1. Gostyngiad y Dreth Gyngor yn cael ei roi ac wedi'i ôl-ddyddio 3 mis
2. Gostyngiad Person Sengl yn cael ei roi ac wedi'i ôl-ddyddio – ad-dalwyd £1200
3. Dyfarnwyd Credyd Cynhwysol
4. Dyfarnwyd cyfradd uwch y Taliad Annibyniaeth Personol
5. Dyfarnwyd bathodyn glas
6. Dyfarnwyd Prydau Ysgol am ddim

Roedd Mrs H ar ben ei digon ynghylch yr help a'r gefnogaeth a gafodd gan yr Hwb a dywedodd ei bod erbyn hyn tua **£800 y mis yn well ei byd** ac nad oedd yn straffaglu.

Trefniadau Llywodraethu

Er mwyn sicrhau ein bod yn gwneud y gorau o'n hymdrechion i fynd i'r afael â thlodi, mae gennym weithgor o swyddogion traws-adrannol a Phanel Cyngori o aelodau etholedig.

Beth a sut gallwn ni wneud yn well

Ein cynllun gweithredu i gyflawni'r amcan hwn

Cyf	Camau Gweithredu a Mesurau	Dyddiad / Targed	Perchennog / Swyddog Cyfrifol
A	Adolygu ein hymagwedd at drechu tlodi		
1	Byddwn yn gweithredu ac yn diweddarau'r Cynllun Trechu Tlodi er mwyn ymateb i'r heriau presennol y mae trigolion a chymunedau yn eu hwynebu.	Mehefin 2022	Gwyneth Ayers
B	Atal Tlodi		
1	Adolygu digartrefedd a gwasanaethau llety dros dro	Medi 2022	Jonathan Morgan
2	Gwella % yr aelwydydd y llwyddwyd i'w hatal rhag bod yn ddigartref (gwaelodlin 50.5% yn 2021/22)	60%	Angela Bowen
3	Datblygu Hwb Caerfyrddin i gynnwys gweithio mewn partneriaeth gyda phrosiectau cyflogadwyedd ac asiantaethau eraill.	30/06/2023	Eifion Davies
4	Datblygu a hyrwyddo'r fenter <i>Hawliwch yr hyn sy'n ddyledus i chi</i> er mwyn cefnogi menter trechu tlodi'r Cyngor, sy'n ymateb i'r heriau presennol sy'n wynebu trigolion a chymunedau.	31/03/2023	Deina Hockenhull
C	Helpu pobl i gael gwaith - Hefyd gweler Amcan Llesiant 5		
1	% yr oedolion sy'n teimlo'n fwy cadarnhaol ac yn fwy hyderus ynghylch ceisio gwaith ar ôl cael cymorth cyflogadwyedd drwy Raglenni Gweithffyrdd, Cymunedau am Waith a Chymunedau am Waith a Mwy (<i>EconD/020</i>) - Targed 2021/22: 100	100%	A. Wakefield /S. Williams
2	% y trigolion sy'n teimlo'n fwy hyderus yn defnyddio cyfrifiadur ac yn ennill sgiliau TG ar ôl derbyn cymorth cynhwysiant digidol drwy raglenni Gweithffyrdd, Cymunedau am Waith a Chymunedau am Waith a Mwy (<i>EconD/021</i>) - Targed 2021/22: 100	100%	A. Wakefield /S. Williams
3	Nifer y cymwysterau achrededig a gyflawnir gan drigolion sy'n mynychu cyrsiau cysylltiedig â Chyflogaeth yn rhaglenni Gweithffyrdd, Cymunedau am Waith a Chymunedau am Waith a Mwy (<i>EconD/022</i>) - Targed 2021/22: 200	200	A. Wakefield /S. Williams
D	Gwella bywydau'r rheiny sy'n byw mewn tlodi		
1	Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i ddarparu ystod o wasanaethau cefnogi i gefnogi'r gwaith o ddatblygu a thyfu trydydd sector yn y Sir	Mawrth 2023	Helen Morgan
2	Byddwn yn parhau i dynnu i lawr cymaint â phosibl o gyllid o ffynonellau allanol drwy'r rhaglenni cyllido newydd ac i gefnogi/sicrhau gweithrediad hynny, e.e. y dyfarniad o £2.9m gan Gronfa Adfywio Cymunedol Llywodraeth y DU.	Mawrth 2023	Helen Morgan
3	Bod y Cyngor yn gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu dull cydgysylltiedig o nodi, cynorthwyo a datblygu gwirfoddolwyr ledled y sir.	Mawrth 2023	Helen Morgan

Cliciwch [yma i gael ein cynnydd manwl ar gyfer ymrwymadau a thargedau](#) o ran yr amcan hwn am 2021/22